

RADNA GRUPA ZA TURIZAM ZAVRŠNI DOKUMENT

Brindisi (Italija), 7. lipnja 2012.

Uvod

Stupanjem na snagu Lisabonskog ugovora, Europska komisija izradila je Priopćenje br. 352 od 30.6.2010: "Europa, prva svjetska turistička destinacija – novi politički okvir europskog turizma". Prema mišljenju Europske komisije treba poticati koordinirani pristup inicijativama na temu turizma, definiranjem i provedbom okvira djelovanja, sastavljenog od 21 specifične smjernice, u cilju jačanja konkurentnosti kao i njegove sposobnosti za održivi rast.

Među mjerama za razvoj održivog, odgovornog i kvalitetnog turizma, Europska komisija identificira akciju 16 "Predlaganje strategije održivog obalnog i morskog turizma" u odnosu na koju poziva sve stakeholders da djeluju u svrhu razvoja integrirane pomorske politike.

U konceptu održivog rasta oceana, mora i obala ("Blue Growth"), obalni i morski turizam preuzimaju važnu ulogu u pogledu pripreme predstojećeg Priopćenja Europske komisije na temu "Izazovi i mogućnosti obalnog i turističkog sektora u EU", za koje je Opća uprava za pomorstvo pokrenula posebne konzultacije koje će ostati otvorene do 09. Srpnja, 2012.

Slijedom stečenog iskustva s markom Adrion, pokrenute su jake suradnje s drugim europskim mrežama, Radna grupa može djelovati i planirati buduće aktivnosti u skladu s Priopćenjem br. 352 od 30.6.2010. s posebnim osvrtom na strategiju poticanja razvoja obalnog i morskog turizma, vrednujući pritom i kulturnu baštinu Jadransko-jonske Makroregije.

Do sada provedene aktivnosti

Aktivnosti realizirane do danas, mogu se svesti na sljedeće tematike:

1. Adrion priznat kao dobar primjer europske politike turizma: institucionalne misije i aktivnosti
2. Projektiranje
3. Nove suradnje s međunarodnim mrežama
4. Promotivne aktivnosti

Glavne aktivnosti realizirane unutar svake teme, su niže navedene.

Tema 1 – Adrion priznat kao dobar primjer europske politike turizma: institucionalne misije i aktivnosti

Susret sa cijenjenim potpredsjednikom Europske komisije, Antonio Tajani (Milano, 15.-16. veljače, 2012.)

Prilikom BIT-a, Međunarodnog Sajma Turizma, delegacija Gospodarske komore iz Ancone, koja je ujedno i predstavnik Radne grupe za Turizam, sudjelovala je na sastanku koji uključivao intervju s potpredsjednikom Europske komisije Antoniom Tajaniem, koji je u četvrtak 16. veljače, na štandu Predstavništva Europske komisije u Italiji, ponudio vrijedne informacije o europskoj politici za turizam, kojima se potvrđuje da će EU ojačati interes prema tom sektoru osiguravajući dodatna sredstva u predstojećem programskom periodu 2014/2020. Među prioritetima europske politike turizma ulazi i stvaranje programa "Europske Kulturne Rute", izrađenog 1987. godine, koji Vijeće Europe promiče, a s ciljem osmišljavanja prekograničnih kulturnih ruta kao pokretača kulturnog i turističkog razvoja uključenih područja.

Sudjelovanje na BIT-u omogućilo je intervenciju na konferenciji za novinare Regije Marche, pomoću koje se promovirao brand Ospitalità Italiana, u isto vrijeme, delegacija je imala priliku promovirati, također i putem desk-a

realiziranog baš u tu svrhu i stavljenog na raspolaganje na štandu Hrvatske, logo Adrion, "brand kišobran" koji pospiješuje stvaranje integriranih turističkih paketa na Jadransko-jonskom području.

Sastanak sa Europskom komisijom – Opća uprava Tvrtki i Industrije – Jedinica Turizam, Francesca Tudini (Bruxelles, 2. Ožujka, 2012.)

Sastanak je poslužio kao izvrsna prilika kako bi se dobila ažuriranja u okviru osvrta na europsku politiku turizma i o napretku akcijskog plana od strane Europske komisije, s posebnim osvrtom na 4 smjernice, specificirane u nastavku: 1. Konkurentnost; 2. Razvoj održivog, odgovornog i kvalitetnog turizma; 3. Europska Unija kao jedina turistička destinacija; 4. Financijska sredstva od strane EU za razvoj turizma. Iz susreta je proizašla bit programa Europske Kulturne Rute i natječaj za financiranje, primjena ovog modela pokazatelja razvijenog od strane mreže Necstour namijenjenog za mjerenje održivosti turističkih destinacija, Europska povelja odgovornog turizma i Europski brend za kvalitetu, čiji je zaštitni znak "Ospitalita Italiana", koji promiče Isnart, zastupana po cijenjenom Potpredsjedniku Europske Komisije Antoniu Tajaniu, je izvrstan model.

Aktivnosti poduzete do danas su omogućile priznavanje Adriona kao dobre prakse na europskom nivou:

- ✓ Adrion prepoznata dobra praksa na Regionalnoj Konferenciji "Politika Brandiranja" u organizaciji NecstouR (Bruxelles, 9. svibnja, 2012.)
- ✓ Adrion prepoznata dobra praksa na Europskim Konzultacijama Europske Komisije – Opća uprava za pomorstvo i ribarstvo: "Izazovi i mogućnosti priobalnog i morskog sektora u Europi" (točka 3.3 Konzultacija)

Predložena je kandidatura Adrion za dodjelu nagrade mreže "Skupština Parlamenta Mediterana – SPM".

Tema 2 - Projektiranje

Forum trenutno, preko radne grupe Turizam, sudjeluje u različitim projektnim aktivnostima, detalji u nastavku..

Projekti pod upravljanjem (br. 2) odnosno:

1. *Turistički sektor: suradnja između Emilia Romagna i Marche, sa Albanijom, Hrvatskom i Crnom Gorom*, projektom upravlja Promec (posebna agencija Gospodarske Komore Modene) kao nositelj projekta, prema Zakonu br. 84/01 (tzv. "Legge Balcani"). Projekt ima za cilj poticati razmjenu najboljih praksi za stvaranje staze izvrsnosti usmjerene na poticanje rasta turizma u vrijeme postsezone.
2. *Tech-Tour: Tehnologija i Turizam: proširena stvarnost za promicanje Rimskih i Bizantskih itinerara*, nositelj projekt Europortello Veneto, kao voditeljem projekta, u sklopu programa CIP kojim izravno upravlja Europska Komisija – Opća uprava za poduzetništvo. Cilj projekta je ostvariti mapiranje dvaju kulturnih putova koji povezuju Veneciju-Akvileju i Hrvatsku do Slovenije kroz Rimsku i Bizantsku povijesno-kulturnu baštinu koristeći pritom inovativne tehnologije.

Projekti na ocjenjivanju (br. 4), odnosno:

1. *BRAND – Business Relations for Adriatic koiné as a New Touristic Destination* (Program IPA CBC): cilj je promicanje Jadransko-jonskog turističkog područja kao jedinstvene destinacije naglašavajući zajedničku jadransku povijesno-kulturnu baštinu;
2. *Odysea Tour u Med* (ENPI CBC): predstavljen od strane Ministarstva Turizma Tunisa, cilj je stvaranje mreže lučkih gradova Europsko-mediteranskog područja za razvoj zajedničke povijesne, kulturne, turističke, pomorske i društveno-gospodarske baštine;
3. *Econautic u Med* (ENPI CBC): predstavljen od strane Ministarstva turizma Regije Anadaluzija, cilj kojeg je povećati pomorsku industriju Sredozemnog bazena;
4. *Inovativne vještine i sposobnosti za poduzetnike u svrhu promicanja novog održivog turizma na Jadransko-jonskom području*. Projekt je predstavio Forum kao lead partner unutar Natječaja IAI – Regionalna suradnja, s ciljem stvaranja online portala (veletrgovina) za promociju turističkih paketa karakteriziranih socijalno-ekološkim pristupom održivom turizmu. Za ovu djelatnost mikro-marketinga projekt uključuje podizanje svijesti o lokalnim jedinicama javne uprave o važnosti turističkih makro-marketingških aktivnosti usmjerenih na ideju Jadrana kao jedinstvenog turističkog odredišta okarakterizirana kao "koinè adriatica".

Tema 3 - Nove međunarodne suradnje s mrežama te internacionalnim networkom

NecsTour – Mreža Europskih Regija za održiv i konkurentan turizam:

Tijekom 2011. i 2012. konsolidiran je odnos s mrežom NecsTour na sastanku u Bruxellesu (2. ožujka, 2012.) i to zajedničkim sudjelovanjem u savjetodavnim aktivnostima nudeći svoj doprinos razvoju europske turističke politike.

Posebno se naglašava, doprinos pod uvjetom suradnje talijanskog, španjolskog, francuskog, grčkog komorskog sustava i Insuleura, vezano za Europska Savjetovanja "Europska povelja za održivi i odgovorni turizam" (20. travnja, 2012.), kao i priznavanje Adriona kao dobrog primjera na Regionalnoj konferenciji na temu "Politika Brandinga" u organizaciji NecsTour u svibnju 2012.

Vijeće Europe (ured u Veneciji) i Marco Polo Sustav GEIE (EEGI):

Godine 2011, prilikom 12. Izdanja Radne Grupe na temu Turizma, pokrenuta je unosna suradnja s ciljem stvaranja buduće Kulturne Rute Europe na području jadransko-jonske regije na temu: "Mletački trgovački putovi".

Odyssea:

Europska Grupa Teritorijalne Suradnje s kojom je Radna Grupa na temu Turizma pokrenula novo partnerstvo, povodom 12. Izdanja Foruma, kao prva priznata mreža Kulturne Rute Europe na Sredozemlju, temelji se na modelu održivog teritorijalnog razvoja povezanog s lukama, lučkim gradovima i ruralnim područjima vezanima uz istu.

Insuleur – mreža Gospodarskih Komora Otočnih Područja EU:

Temeljena na Memorandumu o razumijevanju, navedeno u Brindisiu 8. Lipnja, 2012., između Foruma i mreže Insuleur, turizam je prepoznat kao prioritetna tematika, kako je navedeno u Memorandumu o razumijevanju s Ascame (potpisan 18/11/2008) i Ince (potpisan 11/5/2011). Prepoznavanje turizma kao strateške djelatnosti omogućit će Forumu, i kroz primjenu sporazuma, da stavi u sustav sve mreže, te iskustva i izvrsnosti dosad prepoznatih u okviru turizma.

Tema 4 – Promidžbene aktivnosti

Izložbeni prikaz u sklopu Inicijative: "Jadransko-jonska makroregija za razvoj Europe" (Ancona, 27/8/2011-1/9/2011)

Forum je od svog osnutka, 2001. godine, sudjelovao u Inicijativi s vlastitim štandom, od svog osnutka, 2001. godine, čime je doprinio brojnosti projekata i prijedloga, koji su pomogli proces društvenog i gospodarskog približavanja dvaju obala Jadranskog mora.

Adrion na brodu Costa Crociere (13/11/2011)

Povodom zadnjeg pristajanja Costa Crociere u Anconi, za sezonu 2011 i Dvjestote godišnjice Gospodarske Komore Ancone, na brodu Costa Victoria bio je postavljen corner Dvjestota godišnjica/ Adrion, koja je krenuvši 13. studenog, 2011. godine iz Luke Ancona, prešla sedmodnevni put Jadranskim, Jonskim i Egejskim morem: nakon Ancone uslijedili su grčki otok Mykonos, Atena (Pirej), otok Krf, Dubrovnik i Venecija.

Informativni punkt postavljen na brodu predstavio je izvrstan promotivni alat i za logo Adrion: statistički podaci prikupljeni od strane Gospodarske Komore iz Ancone pokazali su kako je oko 62% putnika koji su prošli brodom Costa Victoria, u sezoni krstarenja 2011., bilo stranog državljanstva.

9. Izdanje Euromeetinga (Firenza, 14. prosinca, 2011.) - 10. Izdanje Euromeetinga (Firenza, 19. svibnja, 2012.)

Sudjelovanje predstavnika Radne grupe za Turizam na Euromeetingu 2011., godišnji susret u organizaciji Regije Toscana u suradnji s mrežom Necstour na temu regionalne politike za održivi i konkurentni europski turizam, omogućio je ažurirano stanje napretka Plana djelovanja Odjela za Turizam Europske Komisije, stavljajući naglasak bilo na natječaje koji će biti objavljeni u 2012., bilo na prilike utvrđivanja novih europskih kulturnih ruta. U takvom kontekstu, posebice, Forum će se moći kandidirati kao mreža kako bi se pospješilo utvrđivanje kulturnog itinerara na

Jadransko-jonskom području, promovirajući na taj način tematski turistički prekogranični proizvod kao alat razvoja održivog i konkurentnog turizma, kao što je navedeno od strane Vijeća Europe u studiji predstavljenoj 28. lipnja, 2011. u Bruxellesu pod nazivom: *"Utjecaj Europskih Kulturnih Ruta na inovacije i konkurentnost malih i srednjih poduzeća"*. Izdanje Eurometing 2012., je s druge strane usmjeren na temu *"Upravljanje održivosti umjetničkog i kulturnog turizma"*, a sudjelovanje Radne grupe Turizma omogućilo je dobivanje važnih ažuriranja o Europskoj politici turizma, posvećenog kulturnom turizmu.

Biennale Habitat 2012 (Rim, 9. svibnja, 2012.)

Projekt, svečano otvoren u Rimu 9. svibnja, 2012. povodom Dana Europe, predstavlja istraživanje i vrednovanje gospodarskog i društvenog aspekta kulturne baštine, koji Jadransko-jonska regija predstavlja, "HABITAT" je od velike povijesne vrijednosti te zaslužuje pažnju i priznanja. Izaslanstvo Gospodarske Komore iz Ancone, sastavljeno od Predsjednika i Glavnog tajnika, sudjelovalo je na događaju. Sljedeći sastanak biti će Workshop u Anconi u jesen 2012. na temu održivog turizma.

Razmišljanja i zaključci proizašli iz Radne Grupe

Na temelju dosad ostvarenoga, te vrijednih ideja proizašlih i predstavljenih od strane brojnih kvalificiranih govornika, koji su ove godine sudjelovali u radu Radne Grupe za Turizam, čime su dali autoritativni doprinos na temu vrednovanja turističke, kulturne i pomorske baštine Jadransko-jonske makroregije, smatra se mogućim programiranje budućih aktivnosti u skladu s Europskom politikom turizma.

Radna Grupa Turizam:

- U kontekstu u kojem strategija za Jadransko-jonsku makroregiju fokusira raspravu na važna pitanja vezana za "Blue Growth", postavljen kao alat na raspolaganje Europskoj Uniji za poticanje međudržavnih promidžbenih aktivnosti, kao zahtjeva točka 3.3 Javnih Konzultacija o *"Izazovi i mogućnosti obalnog i pomorskog sektora u Europi"*, s ciljem širenja svijest o Europskoj integriranoj pomorskoj politici;
- Nastaviti će se intenzivnija suradnja kao operativna ruka gospodarskih sektora, bilo s Okruglim Stolom na temu turizma Jadransko-jonske Inicijative, bilo s Odjelom za zemlje Balkana, mrežom Ince i IAI Ministarstva Vanjskih poslova;
- Podizanje svijesti o potencijalu Jadransko-jonskog bazena, uzimajući u obzir njegovu stvarnu kandidaturu da postane Europska Kulturna Ruta s ciljem postizanja uključivanja ovog područja u službeni program Europskih Kulturnih Ruta Vijeća Europe. Posebice je bio prepoznat itinerar "Mletački Trgovački Putovi" kao projekt velikog potencijala koji odgovara na uvjete koje je postavilo samo Upravno vijeće. U tu svrhu Radna Grupa za Turizam će aktivno sudjelovati u aktivnostima Odbora za promicanje projekta;
- Slaže se s mogućnošću razlikovanja budućeg Kulturnog Itinerara koji se odnosi na područje pod brandom Adrion kako bi se Jadransko-jonska makroregija bila vidljivom i drugačijom destinacijom međunarodnim turistima, pogotovo onima koji nisu iz Europe, olakšavajući time puno brže prepoznavanje turističkog proizvoda okarakteriziranog zajedničkim povijesnim i kulturnim identitetom;
- Će pospiješiti primjenu metode mreže NecsTour za mjerenje održivosti destinacije, podržavajući tako promociju Jadransko-jonskog Sustava integriranim pristupom koji je usredotočen, s jedne strane na zajedničke tradicije, a s druge na vrednovanje pojedinih teritorijalnih i kulturnih izvrsnosti za prikupljanje i privlačenje potražnje globalnog tržišta;
- Će promicati prepoznavanje tematika interesa za sudjelovanje u projektima od zajedničkog interesa za Jadransko-jonski sustav Komora počevši od prioriteta prepoznatih od strane talijanskog sustava komora čak i u suradnji s ostalim mrežama koje djeluju na Jadranu kao što su Forum Jadransko-jonskih gradova i mreža Sveučilišta Uniadriion;
- pospješuje širenje golemog informacijskog bogatstva kojim raspolažu Gospodarske Komore u svojstvu subjekata koji prikupljaju i razrađuju statističke podatke o stanju gospodarstva u različitim europskim regijama. Ti podaci mogu biti stavljeni na raspolaganje europskim institucijama, jer, prema Sustavu SEC 95 (Europski sustav računa koje državni statistički instituti moraju slati Eurostat-u) ne postoji obveza prema kojoj države moraju slati regionalnih podataka Europskoj Komisiji;
- je suglasna u razmatranju kako se dodatna vrijednost makroregionalne strategije sastoji od mogućnosti jačanja regionalne suradnje na teritorijima koji ulaze u šire područje Sredozemnog bazena, te im pomoći u

napretku na putu ka europskim integracijama: u tom kontekstu Radna Grupa za Turizam ima za cilj poticanje međunarodnih suradnji s mrežama kao što su Marco Polo System GEIE, Insuleur (Udruženje Gospodarskih Komora otočnih područja), Ascame (kroz predsjedništvo Komisije Turizma – Komora iz Malage), Odyssee i Parlamentarne Skupštine Mediterana (SPM), s ciljem promicanja tematskog međudržavnog proizvoda temeljenog na izvrsnim turističkim uslugama;

- Namjerava pridonijeti dokumentima koji su bili predmet rasprave na radnim grupama europskih institucija o pitanjima koja se odnose na obalni i pomorski turizam, dakle, razviti zajedničko stajalište koje će osigurati doprinos mreže NecsTour ili kao zajednički doprinos s mrežom Insuleur;
- Će promovirati širenje kulture zamišljene kao faktor privlačenja ne samo kao skup materijalnih dobara nego kao nematerijalno odnosno skup znanja, tradicija iskustava za veličanje izvanrednog nasljeđa sustava koji podrazumijeva Jadransko-jonsko područje (gastronomska, kulturna, glazbena, kazališna baština, itd.): raznolikost i transverzalnost kulturne ponude više zemalja mogu predstavljati jedinstvenu priliku za gospodarski razvoj. Ulaganje u kulturu i umjetnost, u svim njenim najvišim izričajima, znači ulaganje u kvalitetu i izvrsnost, smatrajući je alatom koji otvara razvoj u vezi s drugim sektorima počevši od samog turizma i vrednovanja teritorija. U tu svrhu posebno treba naglasiti sudjelovanje na projektu Biennale Habitat 2012, kao laboratoriju istraživanja i vrednovanja kulturne, gospodarske i društvene baštine koju Jadransko-jonsko područje predstavlja, "Habitat" od velike povijesne i kulturne vrijednosti;
- Namjerava zajednički promovirati i vrednovati bogatstvo i raznolikost teritorija područja prema tematskim pristupima i integriranim paketima koji uključuju više zemalja, počevši od morskog i obalnog turizma kao uloge katalizatora gospodarskog razvoja, omogućujući javno-privatna partnerstva i tour operator koji će prepoznati neke povezane turističke staze, po svom pozivu turističke i tematske, na "Adrion". Buduće projektne aktivnosti posebno će se usredotočiti na promociju već postojećih paketa, s ciljem spriječavanja rasipanja baštine izgrađene tijekom godina, kako u identifikaciji novih operatera zainteresiranih za korištenje branda Adrion kako bi se rasprostranio u različitim regijama;
- Bilježi značaj izrade stavljanja u sustav svih mreža, iskustava i stručnosti i izvrsnosti do sada identificirane u sklopu turizma za jačanje slike cijelog područja uz odgovarajuće konkretne i operativne aktivnosti koje mogu na djelotvoran način promovirati "turistički proizvod". U tu svrhu, ukazuje se na inicijativu promoviranu od strane talijanskog sustava komora, marke kvalitete Ospitalità Italiana koja, s više od 6.000 turističkih tvrtki certificiranih u Italiji i više od 1.000 u inozemstvu, tvori stratešku mrežu za aktiviranje konkretnih mjera za poticanje marketinga postajući na taj način povlašteni izlog za promidžbu ad hoc turističkih paketa i itinerara prema Jadransko-jonskom području, talijanskim i stranim kupcima;
- Ističe mogućnost odgovaranja talijanskih i europskih institucija, na potrebe za stabilnošću mikro i malih turističkih tvrtki koje imaju koncesiju nad kupalištima i time i njima upravljaju, a djeluju na pomorskom dobru, na temelju Rezolucije Europskog Parlamenta od 27. rujna, 2011., uzimajući u obzir pojedinosti njihovih specifičnosti i važnost koju posjeduju, osobito u Italiji, za vrednovanje mora i obala.

Naposljetku, Radna Grupa za Turizam se nada uvijek većem sudjelovanju i aktivnoj suradnji Gospodarskih Komora povezanih s Forumom za podizanje svijesti i o korištenju branda Adrion na područjima nadležnosti, te za osiguravanje konkretne i aktivne podrške, kako institucionalne tako i operativne, za postizanje ciljeva na godišnjoj bazi, postavljenih od strane Radnog stola zajednički i složno te sve više integrirano.